10 събития по света, с които ще запомним 2025 година

Новини | Свят | на 22.12.2025 06:00 | от Зорница Стоилова

Защо говорим за това?

За да знаеш как дори неща, които се случват на другия край на света, засягат теб, България и начина, по който живеем.

Завръщането на Доналд Тръмп

Още през януари Доналд Тръмп се завърна в Белия дом за своя втори мандат като президент на САЩ. Той ще е начело на най-голямата икономика в света чак до началото на 2029 година. А решенията, които взима, имат огромно влияние не само върху американците, но и върху много други държави.

Тръмп не губи време, а веднага започна с мащабни промени. Намеси се в конфликтите между Русия и Украйна и в Близкия изток. Въведе нови правила за внос на стоки в САЩ. Оттегли обещания, които страната му е дала за забавяне на глобалното затопляне. Спря много американски програми за помощ към други страни, които засегнаха образованието и здравеопазването в тях. Ограничи имиграцията към САЩ и започна да гони от страната хора, които нямат американско гражданство.

Чети по-надолу, за да разбереш какви бяха ефектите от неговите действия по света.

Неуспешните опити за мир между Русия и Украйна

Тръмп се опита да посредничи за край на войната в Украйна. Той проведе срещи с президентите на Украйна Володимир Зеленски и на Русия Владимир Путин.

Европейските лидери също започнаха да работят по мирен план. Франция, Великобритания и други европейски страни предложиха да изпратят войски в Украйна в случай на прекратяване на огъня. Така те искат да гарантират, че Русия няма да нападне отново Украйна.

Основният въпрос около мирния план е дали Украйна ще трябва да се съгласи да загуби части от територията си, както настоява Русия. А Украйна от своя страна иска гаранции, че Русия няма да я нападне пак.

Войната в Украйна започна преди близо 4 години, когато руските войски нахлуха в съседната държава и започнаха да превземат нейната територия. Конфликтът преминава в 2026 година без окончателно решение, боевете продължават.

Търговските спорове между държавите

Американският президент Доналд Тръмп промени подхода на САЩ в търговията. Той наложи ограничения върху стоки, които неговата страна внася от чужбина. Тръмп обяви по-високи такси за търговия с около 60 държави по света. Включително и със страните от Европейския съюз (към които се числи и България). Данъкът върху стоки, които се пренасят от една държава в друга, се нарича мито.

Американският президент хем наложи мита, хем ги отложи, предизвиквайки несигурност в икономиките и бизнеса на много страни по света. Доналд Тръмп налага тези мита, защото смята, че така ще накара американците да купуват повече стоки произведени в САЩ.
Според икономисти крайният ефект е, че хората ще плащат по-скъпо за тях.

Изборът на нов папа – Лъв XIV

През май католиците по света посрещнаха своя нов папа - американецът Робърт Франсис Превост беше избран за папа под името Лъв XIV. Католическата религия е едно от най-големите разклонения на християнството, изповядвана от милиони хора по целия свят.

Папа Лъв XIV е роден в Чикаго, но е прекарал много години като мисионер в Перу. Той избра да се фокусира върху грижата за бедните и природата. Неговият предшественик папа Франциск почина ден след като пожела на християните “Честит Великден” от площада във Ватикана.

Военните удари на САЩ срещу Иран

САЩ се намеси по време на сблъсъци между Израел и Иран - две държави в Близкия изток, между които редовно има напрежение и размяна на удари.

През юни армията на САЩ извърши въздушни удари срещу ирански обекти, свързани с ядрена енергия. Тя използва специални бомби, които могат да проникват дълбоко под земята.

Така президентът на САЩ Доналд Тръмп за първи път директно се намеси в конфликта в Близкия изток. Не стана ясно колко са големи щетите върху иранската ядрена програма. Но скоро след това както Израел и Иран, така и Иран и САЩ обявиха примирие и спряха стрелбата.

Протестите на младите в много държави срещу корупцията

Младите хора под 30 години поведоха големи протести в Азия и Африка - в страни като Непал, Мадагаскар и Мароко. Наричат ги още поколението Z (това са хора, родени около началото на 21. век). В символ на техния бунт се превърна пиратско знаме от популярен японски анимационен филм. На Балканите - в Сърбия, в Турция и в България - също имаше големи протести срещу властта, предвождани от много млади хора.

Това, което обединява всички тези протести, е борбата срещу корупцията и икономическата несправедливост. Младите хора са недоволни, че нямат добри възможности за развитие в собствените си страни, докато политиците им живеят богато и охолно.

На много места младите хора успяха да предизвикат оставките на правителствата. Предстои да видим и през следващата година дали ще успеят да постигнат по-трайна промяна.

Спирането на огъня между Израел и „Хамас”

След близо две години тежки боеве през октомври беше постигнато споразумение за спиране на огъня в конфликта между Израел и военната групировка „Хамас“. САЩ помогнаха за постигането на примирие между тях.

Войната започна преди две години, когато „Хамас“ нападна Израел, което доведе до много жертви и вземане на заложници. В отговор Израел започна война, която причини огромни разрушения в Ивицата Газа и отне живота на десетки хиляди хора.

След примирието много заложници успяха да се приберат у дома. В Ивицата Газа беше допусната хуманитарна помощ за гладуващите палестинци.

Но въпреки че няма непрекъснати боеве, ситуацията в региона остава несигурна. Израел и “Хамас” все още не са намерили дългосрочно решение на конфликта, което да позволи на хората от двете страни да живеят мирно и спокойно.

Обирът като на кино в Лувъра

Група крадци, дегизирани като работници, успяха да влязат в един от най-известните музеи в света - Лувъра в Париж. Те задигнаха девет скъпоценни бижута, които са принадлежали на френски кралици и императрици.

Обирът бил изключително бърз – отнел по-малко от 10 минути! Крадците използвали камион със стълба, инструменти и мотори за бягство. Въпреки че френската полиция залови много от заподозрените само след няколко седмици, историческите бижута все още не са открити. Те се оценяват на милиони евро.

Откриването на най-големия археологически музей в света в Египет

На 1 ноември беше открит Големият египетски музей. Това е най-големият археологически музей в целия свят. Той е много специален, защото в него се съхранява най-голямата колекция от предмети от времето на египетските фараони. Някои от най-впечатляващите съкровища са открити в гробницата на момчето цар Тутанкамон.

Бумът на изкуствения интелект

През цялата година имаше надпревара между големите технологични компании по света в областта на изкуствения интелект. Както те, така и големи инвеститори се състезаваха кой ще вложи по-голяма сума пари, за да ускорят развитието на тази мощна технология. Целта им е машините да започнат да мислят и създават неща почти като хората.

В момента тези инвестиции изпреварват реалните икономически ползи, които изкуственият интелект носи на държавите по света. Някои хора се опасяват, че през 2026 година това може да предизвика финансова криза.

Макар изкуственият интелект да носи много ползи, около развитието му има и редица притеснения. Те са свързани със загубата на работни места за хората и щетите върху природата.

Съфинансирано от Европейския съюз

media resilience

Тази статия се осъществява по инициатива, подкрепена от Институт "Отворено общество" - София, съфинансирана от Европейския съюз по проект "Media Resilience". Отговорността за съдържанието е изцяло на „Вижте" и изразените позиции не е задължително да са споделени от ЕС, EACEA или ИООС.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/7102-10-sabitiya-po-sveta-s-koito-shte-zapomnim-2025-ta-godina

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени